

2977

ע.ע.

25/8

פ ר ו ט ו ק ו ל מ ט

מישיבת ועדת העבודה

מיום ב', ד' באב תשי"ח - 21.7.1958 - בשעה 18.00

נ כ ח ר :

- ע. גוברין - היו"ר
- ב. אידלסון
- י. אלמוגי
- מ. ארם
- ש. לבנה
- י. כהן
- ק. כהנא
- ח. למדן
- ח. מיגורי-כהן
- מ. קלמר
- א. דימלט
- י. דיפתינ

מוזמנים:

- י. עילם - המנהל הכללי של משרד העבודה
- ד. כוכבי - מנהל אגף התעסוקה והקליטה
- ר. שרי - מנהל המח' ליחסי עבודה
- א. לבנה - יועץ משפטי של משרד העבודה

- י. שני () - נציגי משרד הבטחון
- י. לוכטנבורג ()

סדר-היום:

1. שינוי שיעורי התשלומים למשפחות חיילים המשרתים בשירות חובה;
2. המשך הדיון בחוק ארגון התעסוקה.

1. שינוי שיעורי התשלומים למשפחות חיילים המשרתים בשירות חובה:

פותח את הישיבה.

היו"ר ע. גוברין:

קיבלתי ממשרד הבטחון מכתב, בו הם זבקשים את אישור הוועדה לשינוי שיעורי התשלומים למשפחות חיילים המשרתים בשירות חובה. שיעורי התשלומים אושרו ב-1952 לפי דרגה 16 של עובד מדינה. בינתיים בוטלה דרגה זו, והמשכורת המינימלית הנהוגה בשירות המדינה היא דרגת משכורת 14. לכן יש צורך לשנות, בהתאם לכך, את שיעורי התשלומים למשפחות חיילים המשרתים בשירות חובה.

דיפתין:

הייתי מבקש לשקול אם לא היה רצוני למנות וועדת-משנה קבועה לטיפול בענינים הקשורים בצבא, כי אלה הם ענינים הדורשים לימוד, קשר וטיפול שיטתי.

הינ"ר ע. גוברין:

בזמן מבצע סיני היתה לנו ההזדמנות ללמוד את הבעיות הקשורות לצבא, גם אני כשלעצמי בדקתי את הבעיה, אולם אינני מתנגד שאחרי הפגרה נחזור להון בענין זה.

שינוי שיעורי התשלומים למשפחות חיילים המשרתים בשירות חובה - אושר.

2. המשך הדיון בחוק ארגון התעסוקה, תשי"ח-1958:

סעיף 43:

הינ"ר ע. גוברין:

בישיבה הקודמת ביקשנו מנציגי משרד העבודה להביא נוסח מתוקן של הסעיף.

ר. שרי:

אנו מציעים לנסח את הסעיף כדלקמן:
(א) בשליחה לעבודה לא תפלה לשכת עבודה אדם לרעה בשל גילו, מינו, גזעו, דתו, לאומיותו, ארץ מוצאו, השקפתו או מפלגתו, ולא יסרב הזקוק לעובד לקבל אדם לעבודה בשל אלו;
(ב) אין רואים הפליה כאשר אופיו או מהותו של התפקיד או עניני בטחון המדינה מונעים שליחתו או קבלתו של אדם לעבודה הנידונה.

י. קרגמן:

אם כותבים שאין רואים הפליה כאשר מהותו של התפקיד מונעים שליחתו או קבלתו של אדם לעבודה, למה צריך לציין גם את עניני הבטחון?

ס. קלמנ:

סעיף-קטן (ב) מ. ש. לא לשלוח אדם לעבודה וכן לא לקבל אדם לעבודה, במקרה שהלשכה שלחה אדם לעבודה ונותן העבודה מסרב לקבלו, מי מכריע בענין?

י. דיפתין:

הנוסח המוצע לא עונה על שאלת ההפליה בשל גיל, או שצריך לקבוע סעיף מיוחד המגדיר באופן מפורש מה זו הפליה בשל גיל, או שצריך לקבוע בענין זה חקיקה נפרדת.

אשר למקרים היוצאים מן הכלל, ההחלטה בענין זה איננה יכולה להיות בידו המטורדות הרגילים של הלשכה. אני מציע שההחלטה בענין זה תיעשה ע"י וועדה, אולי בראשותו של שופט, ושעל החלטה וועדה זו תהיה אפשרות של ערעור בפני אינסטנציה עליונה.

אשר לשאלה הטרימינולוגית, אם לכתוב: "מטעמים אובייקטיביים" או "עניני בטחון המדינה", אני נוטה לנוסח הקודם.

ס. כהנא:

אני מבקש לדעת מה ההבדל בין הנוסח הקודם לבין הנוסח המתוקן, ובמה עונה הנוסח המתוקן על הבעיות שהועלו ע"י חברי הוועדה. אני, למשל, שאלתי כיצד למנוע הפלייתו של אדם דתי כאשר ישנה אפשרות של עבודה במפעל העובד בשבת.

צריך לקבוע בחוק איסור של חסם גיל, וכן צריך לקבוע סנקציה לגבי נותן עבודה המסרב

1.:

בל עובר שנשלח ע"י הלשכה.

קלמר:

אם אנו עומדים לחייב את נותן העבודה לקבל קשישים לעבודה, אנו חייבים לקבוע מהו הגיל

בסימלי שחוק זה חל עליו.

עומדת השאלה: מי יקבע כי מהות התפקיד אופיו מחייבים אי-שליחת עובד מסויים לעבודה מסויימת? אני חושב י-אפשר לסקור על הכרעתו של פקיד יחיד. ההחלטה צריכה להיות ע"י וועדה מסכת לחלוקת עבודה.

אירלסון:

ניתוח אובייקטיבי של התפקיד צריך להיות בכל מקרה של שליחת אדם לעבודה, ולכן נגדתי בישיבה הקודמת לכך שנציין זאת בחוק לגבי המקרים היוצאים מן לל, הניסוח החדש נראה לי יותר מהניסוח הקודם, אולם לא הייתי מציעה רגיש את עניני הבטחון, כי ברור שצריכה להיות אבחנה מיוחדת במקרים

ארם:

אני מתנגד לנוסח החדש, ואני מציע לקבל את הנוסח הקודם עם התיקונים הבאים: ולא יסרב הזקוק לעובד לקבל אדם לעבודה בשל אלה, אלא במקרים נאים מן הכלל, כאשר ניתוח התפקיד לפי שיקול בטחוני או אסון לגתי מחייב להביא בחשבון מבחן מן המבחנים האחרים, בהסכמת וועדה מסכת.

קרנמן:

הצעת חבר-הכנסת ארם תבא לפיתוח הפרוטקציוניזם המפלגתי הליגאלי, צריך שאיר משהו גם לשכל הישר ולהבנה הדדית של מבצעי החוק.

אני מתנגד להצעת חבר הכנסת קלמר לקבוע ול ביחס לגיל שהחוק הזה חל עליו. הגבול איננו הגיל, כי אם היכולת צע תפקיד.

אינני רואה הפלייה בכך שאין שולחים עובד למפעל העובד בשבת. יש לחו עובד זה למפעל אחר שאיננו עובד בשבת ובלו במקומו עובד לא דתי.

אני חושב כי הפיסקה "אלא במידה שניתוח תפקיד... מחלישה את הערך המוסרי של המעסיף הקובע שלא תהיינה הפליות ליחת אדם לעבודה, אשר למקרים היוצאים מן הכלל, אפשר להשאיר זאת זרר פנימי או לקבוע מעיף מיוחד, אבל לא בקשר למעסיף בדבר איסור ליה.

כהן:

אם אנו מעוניינים שהמעסיף לא יהיה דקלרטיבי בלבד, אנו מוכרחים להכניס בו יגים שלא ירוקנו אותו מתוכנו המעשי. הניסוח הקודם מכניס אפשרות של חנה טובה יקטיבית, הוא משאיר פתח די רחב לנוהג שרירותי, מה שלא כן וסח המתוקן. בנוסח הקודם נאמר, כי לא יסרב הזקוק לעובד לקבל אדם כודה, ובנוסח החדש נאמר, כי בשליחה לעבודה לא תפלה לשכת עבודה אדם עה, ז.א. שהלשכה תיא האחראית, ולא אדם בודד.

אני רואה יתרון בזה שציינים את הבחינה טחוניית. אינני חושב שצריך להסתיר זאת.

החלק הראשון של הסעיף אוסר הפלייה בשל גיל, מין וכו' הן מצד הלשכה והן מצד ותן העבודה, במקרה שהלשכה תשלח עובד ונותן העבודה יסרב לקבלו, סנקציה תהיה אי-שליחת עובד אחר, וכן קיים עונש כספי על קבלת עובד לא באמצעות הלשכה, כן עלינו להביא בחשבון כי בסעיף 42, לאחר הוכנסו בו תיקונים, הובטח שהתקנון יכלול הוראות מיוחדות לטובת יליט משוחררים, נכים, קשישים או סוגים אחרים של אנשים שמצבם המיוחד צריך זאת, והתקנון יובא לידיעת וועדת העבודה לפני פרסומו.

כיונת הנוסח החדש היתה לקבוע, קודם כל, ת החיוב של אי-הפלייה, מזה עצמו משתמע שהמקרים האחרים הם יוצאים ן הכלל. עצם קביעת סעיף מיוחד למקרים האחרים לאחר הצירוי המוחלט, ראה שאלה הם מקרים יוצאים מן הכלל.

רק לפני כמה שבועות נתקבלה בארגון העבודה בינלאומי אפנה על אי-הפלייה לרעה בעבודה, וגם בה הבטטטו כיוצאים מן כלל עניני בטחון המדינה, כך שאין לנו כל צורך להסתיר זאת.

קיבלנו את הדעה שהושמעה בוועדה, כי יש ורך באבחנה אובייקטיבית בכל מקרה של שליחת אדם לעבודה, ולכן השמטנו את מה נוסח המתוקן.

גם לפי ההקדמה קיימים לא היו בלשכות העבודה ועדות לסידור עבודה, היו רק וועדות תור. סידור עבודה הוא ענין של יצוע, וזאת עושים עובדי הלשכה.

עילם:
ברור שהחוק אינו יכול לתת תשובה על כל הבעיות שתתעוררנה. לשם כך יבואו התקנון התקבות, החוק יקבע את המסגרת, את הנקודות הבסיסיות, והתקנון יקבע ת הפירושים והפרטים, לא ניתן להעסיק את הכנסת בעניני יום-יום שלא יתן לשערם מראש - זאת יעשו בתחומי התקנון.

בעיית הקשישים לא תמצא את פתרונה עי"כ נקבע בחוק שאין חסם גיל, כי נותני העבודה ימצאו דרך לעקוף את החוק. פשר לפתור את הבעיה ע"י קביעת הכויות הקשישים שיתקבלו לעבודה, כפי נעשה הדבר בחוק שירות עובדי המדינה (גימלאות), בו נקבע כי עובד על לגי ל... עובדי העבודה, אינו זכאי לגימלה, עצם העובדה שבנוסח מתוקן של הסעיף ציינו את הגיל במקום ראשון, מבליט את הבעיה, ויותר כך אי-אפשר בתחום זה לעשות, את כל יתר האמצעים צריך לנקוט בתחומים חרים.

רצינו להכניס את האבחנה מטעמי בטחון המדינה ור בטיוטה של הצעת החוק, אולם לא עשינו זאת מאחר שהנושא היה בדין רגזן העבודה הבינלאומי, ולא רצינו בהגדרת שאינן תואמות את האמנה בינלאומית, בינתיים נתקבלה החלטה מפורשת בענין זה, ולכן יש לנו פשרות לציינן זאת באופן ברור, אם אנו רוצים בלשכה לגטימית שתנהג מושגים של חוק, עלינו להבליט את ענין בטחון המדינה.

ריפתין: מי יחליט בענין המקרים היוצאים מן הכלל?

עילם:
התקנות יגדירו את כל הפרטים, משטר הלשכה יהיה בנוי על חוק ועל סדרי נוהל מוגדרים, מאחר שהתקנון יובא לידיעת הוועדה עוד לפני אישורו, תהיה לוועדה זו שפעה עליו.

ע.ע.

דימלט:

אני מציע למחוק את הסעיף-הקטן השני, ולנסח את סעיף-קטן (א) כדלקמן:
"ולא יסרב הזקוק לעובד לקבל אדם מתאים לעבודה בשל אלו".
מרכזי המפלגות אפשר להוסיף בתוספת לרשימת העובדים שהזקקה שכה לא תחול עליהם, אשר לעניני בטחון, צריך להשאיר זאת לשכל שר של כל ערכאה.

ג'ר ע. גוברין:

הצעתו של חבר הכנסת דימלט לקבוע, כי לא יסרב הזקוק לעובד לקבל אדם מתאים לעבודה, מדת בסתירה גמורה למהות החוק, אם לקבל הצעה זו, אין בכלל צורך בכל וק הזה, כל נותן עבודה יקבל את העובד הרצוי לו.

אשר להצעת חבר הכנסת כהנא, להבטיח שלא יה הפלייה של אדם דתי כאשר ישנה אפשרות של עבודה במפעל העובד בשבת, גם מפעלים, כמו חברת החשמל, שאין כל חילוקי דעות כי הם מוכרחים בוד בשבת, תהיה זו הפלייה לגבי עובדים אחרים אם יקבלו למפעל כזה בד תתי עם הזכות שלא לעבוד בשבת. במקרים כאלה תדאג הלשכה לשלוח בד דתי למפעל שאי ננו עובד בשבת.

מחיקת המלים "אופיו או מהותו של התפקיד" וקן את החוק מתוכנו, הלשכה חייבת לנסות להתאים את האנשים למשק.

אשר לשאלה: מי יחליט בענין המקרים וצאים מן הכלל? הפרטים ייקבעו בתקנון, שייקבע ע"י מועצה ציבורית ובא לידיעת וועדת העבודה.

אשר לשאלת הקשישים, אני רגיש מאוד עיה זו, אולם לא מספיק לקבוע חוקים שלא יעמדו במבחן המציאות.

עלינו לפרט את גורמים העלולים לגרום פליות, על מנת שיהיה לוועדת הערר במה להא, מלבד ההגבלות של פיו ומהותו של התפקיד ועניני בטחון המדינה.

ההצעה שוועדה מיוחדת תחליט על המקרים וצאים מן הכלל תחליט את כוח הערעור וזרדל האחריות, האחריות של יד אחד גדולה יותר מזו של וועדה, מוטב שהעובד יפנה לוועדת ערר יקבעו תקדימים, מאשר להשאיר זאת לדיינים ממושכים של וועדה.

אני מציע לקבל את הסעיף בנוסח המוצע. י מוכן לדחות את ההצבעה ליום ד'.

דימלט:

לי מפריע שיש קודם סעיף ליברלי, ואח"כ סעיף המכסל את הליברליות, את האבחנה לל אופי ומהות העבודה אפשר להעביר לסעיף 1, ואת עניני הבטחון יתור בטעיף אחר, או בתקנות.

קלמר:

לא קיבלתי תשובה על השאלה: אם נותן- העבודה מטוב לקבל עובד שנשלח ע"י הלשכה, מערער בפני וועדת הערר, העובד או הלשכה?

ע.ע.

שאלה זו איננה שייכת דוקא לסעיף זה,
אולם נדון בה.

ג'ו"ר ע. גוברין:

ההצבעה על סעיף 43 תקייה ביום ד'.

במקרה שלא אשתתף בישיבה שתקיים ביום ד',
אבקש לרשום לי הסתייגות.

ג'ו"ר ריפתין:
